

en uduelig Student, da ogsaa maa tilskrive sig selv, at han har forfeilet sin Vel. Man siger, at de Studenter, som ville komme til Universitetet gennem disse nye Skoler, ikke ville være istand til at blive dygtige nok som Kandidater og som Embedsmænd. Det er muligt; men saa bestaa jo de andre Institutioner. Derfor disse tillige skulde nedlægges, ja, saa kunde man sige, at Staten muligen kunde komme i Forlegenhed for Embedsmænd; men disse øvrige Skoler ville vistnok være tilstrækkelige til at frembringe det Antal Embedsmænd, der behøves. Jeg tror ikke, at Sagen vil blive tilendebragt i denne Rigsdag; men jeg tør haabe, at den Forhandling, der her finder Sted, vil føre til, at der tilveiebringes en Undervisningsplan, som frigjør den nordist-sproglige Retning fra den underordnede Stilling, den vilde komme til at indtage efter det foreliggende Vædringsforslag under Nr. 1; thi vel optager dette denne Retning som Undervisningsgenstand; men den optages dog ikke anderledes end som taalt; den optages ikke som noget Sag, der skal paatrykke Skolen dens Retning og give den dens Eidspræg, og det er dette, som efter min Mening den nordist-sproglige Retning, ifølge den Udvikling, det allerede har dels i Befolkningens Tanker, og dels efter den Litteratur, der foreligger, er berettiget til at kræve. Jeg anser den nordist-sproglige Retning for at have opnaaet en saadan Anerkjendelse hos Befolkningen, at Repræsentationen ikke længer bør taale, at den ved den nye Undervisningsplan underordnes den klassist-sproglige Retning, men at den kan forlange, at den kommer til at staa aldeles sideordnet med den klassist-sproglige Dannelse.

Det er første Gang, at Rigsdagen har liggende for sig en Plan om Undervisningen; jeg erkjender, at den ærede Minister har stor Fortjeneste af at have indbragt en saadan Plan, men jeg haaber, at den ærede Minister paa sin Side vil erkjende, at den Kritik, som jeg for min Person udøver over denne Plan og den Modstand, som jeg retter imod den i en vis Henseende, vil ses at være forenelig med Agtelse for den og Erkjendelse af det Rigtige i den Fremgangsmaade, Ministeren

har brugt, og jeg haaber, at netop den ærede Minister paa Grund af, at han saaledes er kommen Rigsdagen imøde, vil være istand til at finde, om ikke nu, saa i Fremtiden, en Overenskomst, hvorigennem de forskjellige Interesser, som her træde saa skarpt op imod hinanden, ville kunne enes.

Table: Overfor det ærede Medlem for Odense Amts 4de Valgkreds (H. C. D. Müller) har jeg en historisk Dplysning at meddele. Han omtalte, at en Mand, som vi meget vel kunne nævne her, nemlig gamle Grundtvig, havde indbragt en Adresse til den roskildske Stændersforsamling, hvort han begjærede at beholde Enevælden. Jeg er ikke i Besiddelse af et Aftsklykke, men jeg var tilstede, dengang da denne Mand har afgivet en Erklæring i modsat Retning, og det var den 11te Marts 1848, da han optraadte som Taler ved de Møder, der gik forud for de store Bevægelser, som foregik i det nævnte Aar, og da sagde han: Det undrer Dem maaffe, at jeg, som er en kongelig findet Mand, kommer her og taler ved disse Møder, men da der nu er Udfigt til i Danmark, at vi Allesammen kunne blive saadanne nogle smaa Konger, saa er jeg kommen med ved denne Leilighed. Paa denne Maade har han afgivet en Erklæring, som viser, at han alligevel er i god Overensstemmelse med sin Fortid, og jeg vil ogsaa sige dette, jeg har aldrig nogenstunde været med til at tage Munden fuld for at laste Enevælden, idet jeg meget vel veed, at det var et overmaade vigtigt Overgangspunkt for at faa den Frihed og Lighed, som vi aldrig havde faaet her i Landet, naar ikke Enevælden var kommen imellem. Havde vi faaet en Forsatning i 1660, da Adelen var knækket, da var det sandelig ikke blevet en Forsatning, ifølge hvilken en Rigsdag som den nuværende kunde sidde i Danmark. Det er denne Dplysning, jeg vilde give. — Overfor det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (Brix) i hans Ordvevling med den ærede Rigsdagsmand for Ribe Amts 4de Valgkreds (Ternansen) har jeg en Bemærkning at gjøre om den Adskillelse, de ærede Herrer have opstillet, en Adskillelse, der skulde